

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Uddannelsesparathed

Vejledning om processerne ved vurdering af uddannelsesparathed (UPV) og ansøgning til ungdomsuddannelserne

---

Uddannelsesparathed

Vejledning om processerne ved vurdering af uddannelsesparathed (UPV)
og ansøgning til ungdomsuddannelserne

2. udgave, juni 2017

ISBN: 978-87-603-3056-8 (webudgave)

Udgivet af Undervisningsministeriet,
juni 2017

Redaktion:

Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse:

Lisbeth Søndergaard

Fotos: Ulrik Jantzen, Colourbox

Publikationen kan ikke bestilles
i trykt form.

Der henvises til onlineversion på
www.uvm.dk/videre

Indhold

Forord	4
Uddannelsesparathedsvurdering (UPV)	5
8. klasse - Når en elev skal have en uddannelsesparathedsvurdering	5
Tidsfrister	
- For skolen	7
- For Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU)	7
9. klasse - Hvad der sker året efter den første vurdering af en elevs UPV	8
Tidsfrister	
- For grundskoler	9
- For Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU)	9
9.og 10. klasse - Tilmelding til ungdomsuddannelse	10
Tidsfrister	
- For grundskoler	11
- For Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU)	12
- For skoler som udbyder ungdomsuddannelser og 10. klasse	13
Links	
Love og bekendtgørelser	14
Inspirationshæfte	14

Forord

Denne vejledning er til alle involverede, når en elev i grundskolen skal vurderes uddannelsesparat og søge videre til en ungdomsuddannelse. Vejledningen beskriver i korte træk, hvem der har ansvar for hvilke opgaver og tidsfrister for opgaverne.

Vejledningen gælder kun for skoleåret 2017/18 og medtager de ændringer, som gælder for 8. klasse som følge af gymnasieaftalen fra 2016. I skoleåret 2018/19 implementeres en ny bekendtgørelse, som medtager ændringerne for 9. og 10. klasse, og der udarbejdes en ny vejledning.

Elever i 8. klasse skal have vurderet deres faglige, personlige og sociale forudsætninger for at begynde og gennemføre en ungdomsuddannelse. Den tidlige vurdering i 8. klasse skal give bedre forudsætninger for at støtte de elever, der endnu ikke er uddannelsesparate, inden de skal have en endelig vurdering af deres uddannelsesparathed i slutningen af 9. eller 10. klasse. Som noget nyt skal 8. klasse fra skoleåret 2017/18 også vurderes på baggrund af de afsluttende standpunktskarakterer i 8. klasse, og derudover skal eleverne skal begynde arbejdet med studievalgsportfolio, som skal vedlægges ved tilmelding til ungdomsuddannelserne i 9. eller 10. klasse.

---

8. klasse

Uddannelsesparathedsvurdering (UPV)

Når en elev skal have en uddannelsesparathedsvurdering

Fakta

De personlige kriterier:

Selvstændighed, motivation, ansvarlighed, mødestabilitet og valgparathed

De sociale forudsætninger:

Samarbejdsevne, respekt og tolerance

Hvorfor en vurdering i 8. klasse?

Det sker for at give skolen og vejledningen bedre forudsætninger for at hjælpe elever, der ikke umiddelbart er uddannelsesparate. Disse elever kan få en særlig skole- og vejledningsindsats, der skal støtte dem i at blive parate til at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse ved afslutningen af 9. klasse.

Hvem skal have en UPV?

Uddannelsesparathedsvurderingen (UPV) gælder for alle elever i folkeskolen, den kommunale ungdomsskole, friskoler, private grundskoler (frie grundskoler), efterskoler og frie fagskoler.

Hvornår er en elev uddannelsesparat?

En elev er uddannelsesparat, når eleven i 8. klasse har et karaktergennemsnit på mindst 4 og af skolen vurderes at opfylde de personlige og sociale forudsætninger. For elever, som sigter mod en 3-årig gymnasial uddannelse er karakterkravet dog 5,0 og for elever, der sigter mod den 2-årige hf-uddannelse er karaktergennemsnittet 4,0. Alle tre kriterier skal være opfyldt for at være uddannelsesparat. Vurderingen skal foretages i forhold til det uddannelsesområde, den unge vælger (erhvervsuddannelse og/eller gymnasial uddannelse) – også selv om eleven påtænker at gå i 10.klasse først.

Hvis en elev vurderes ikke-uddannelsesparat i 8. klasse

For skoler, hvor Ungdommens uddannelsesvejledning (UU) står for vejledningen, gælder:

Hvis en elev i 8. klasse ikke umiddelbart opfylder de faglige, personlige eller sociale kriterier for at være uddannelsesparat, skal eleven vurderes af UU.

UU skal vurdere, om eleven er ikke-uddannelsesparat og derfor skal sættes en særlig skole- og vejledningsindsats i gang, så eleven kan være uddannelsesparat i slutningen af 9. klasse. Det er skolens leder og UU-vejlederen, der sammen fastlægger og gennemfører den målrettede indsats.

På efterskoler og de frie grundskoler, hvor UU ikke står for vejledningen, er det skolens leder, som vurderer elevens uddannelsesparathed og bestemmer, hvilken indsats skolen skal sætte i gang.

På skoler, der ikke giver standpunktskarakterer eller tilsvarende, afgør skolen, om elevens faglige niveau svarer til mindst 4 i gennemsnit af fag, der kan sammenlignes med de fag i folkeskolen, der gives standpunktskarakterer i.

Studievalgsportfolio

Eleverne i 8. klasse skal fra skoleåret 2017/18 introduceres til arbejdet med studievalgsportfolio. Formålet med studievalgsportfolien er at give eleverne et godt grundlag for at foretage valg af ungdomsuddannelse efter 9. eller 10. klasse. Det er endvidere et formål at skabe kontinuitet og sammenhæng i den vejledning, der finder sted i udskolingen og i starten af ungdomsuddannelsen. Studievalgsportfolio er et værktøj for elever i 8., 9. og evt. 10. klasse, som samler de overvejelser, som eleven gør sig i forskellige aktiviteter i skolen og som retter sig mod valg af ungdomsuddannelse. Studievalgsportfolien består af et afrapporteringsskema på syv spørgsmål og en række spørgsmål om konkrete vejledningsaktiviteter, som skal vedlægges tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i 9. eller 10. klasser.

Det er op til kommunerne/skolerne at afgøre, hvordan portfolio arbejdet opbevares, uanset om man vælger at lade eleverne skrive i afrapporteringsskemaet, eller om der bruges en anden skabelon eller form. Det afgørende er, at eleverne har adgang til og løbende kan revidere og fortsætte arbejdet frem mod valg af ungdomsuddannelse. Samtidig er det et krav, at afrapporteringsskemaet anvendes ved tilmelding til ungdomsuddannelserne. Vejledninger til arbejdet med studievalgsportfolio og afrapporteringsskemaet findes her: <http://www.uvm.dk/studievalgsportfolio>

8. klasse

Tidsfrister

For skolen:

- Senest 1. december** **Skoler, hvor UU står for vejledningen**, skal inden 1. december have overført eller indtastet 8. klasse elevernes sociale og personlige forudsætninger samt standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til henholdsvis www.optagelse.dk og www.karakterdatabasen.dk.
- Senest 5. januar** **Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen**, skal inden 15. januar lave en UPV af eleverne i 8. klasse. Skolen skal overføre eller indtaste 8. klasse elevernes personlige og sociale forudsætninger samt standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til henholdsvis www.optagelse.dk og www.karakterdatabasen.dk.
- Senest 1. maj** **Skoler, hvor UU står for vejledningen**, skal inden 1. maj have overført eller indtastet 8. klasse elevernes sociale og personlige forudsætninger samt afsluttende standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til henholdsvis www.optagelse.dk og www.karakterdatabasen.dk.
- Senest 1. juni** **Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen**, skal inden 1. juni lave en afsluttende UPV af eleverne i 8. klasse. Skolen skal overføre eller indtaste 8. klasse elevernes personlige og sociale forudsætninger samt afsluttende standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til henholdsvis www.optagelse.dk og www.karakterdatabasen.dk.

For Ungdommens Uddannelsesvejledning på skoler, hvor UU står for vejledningen

---

- Senest 15. januar (UU)** **For elever, der ikke opfylder alle tre kriterier for at være uddannelsesparat** (de faglige, personlige og sociale), foretager UU en helhedsvurdering af, hvorvidt eleven er uddannelsesparat. UU vurderer både ud fra elevens faglige forudsætninger og skolens vurdering af elevens personlige og sociale forudsætninger. UU og skolen sætter en særlig målrettet skole- og vejledningsindsats i gang for at støtte eleven til at være uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse. UU er ansvarlig for vejledningsdelen, skolens leder for skoledelen. Der er tale om en fælles indsats, som skole og UU samarbejder om.
- Senest 1. juni (UU)** **For elever, der ikke opfylder alle tre kriterier for at være uddannelsesparat** (de faglige, personlige og sociale) foretager UU en helhedsvurdering om, hvorvidt eleven er uddannelsesparat. UU vurderer både ud fra elevens faglige forudsætninger og skolens vurdering af elevens personlige og sociale forudsætninger. UU og skolen fortsætter den særlige målrettet skole- og vejledningsindsats for at støtte eleven til at være uddannelsesparat ved afslutningen af 9. klasse.

---

9. klasse

Hvad der sker året efter den første vurdering af en elevs UPV

Hvis en elev allerede er vurderet uddannelsesparat i 8.klasse

En elev, som er vurderet uddannelsesparat i 8. klasse, skal kun have en fornyet vurdering i 9. klasse, hvis elevens faglige niveau falder, eller hvis skolen vurderer, at eleven ikke længere opfylder de sociale og personlige forudsætninger. Elever, som er uafklarede i forhold til valg af uddannelse, kan tilbydes brobygning i 2-10 dage.

En elev, der ønsker en erhvervsuddannelse, opfylder de faglige forudsætninger, hvis eleven har et gennemsnit i standpunktskaraktererne for hvert af fagene dansk og matematik på mindst 2.

På en skole, der ikke giver standpunktskarakterer eller tilsvarende, skal skolens leder vurdere, om elevens faglige niveau svarer til et gennemsnit på mindst 2 i dansk og matematik.

En elev, som er vurderet uddannelsesparat, skal sammen med sine forældre lave en uddannelsesplan på www.optagelse.dk og sende den til første prioritet af sine uddannelsesønsker på uddannelsesplanen.

Hvis eleven søger en anden kategori af ungdomsuddannelse (erhvervsuddannelse eller gymnasial uddannelse) end den, han/hun er vurderet til i 8. klasse, skal eleven have en ny vurdering af UU.

Hvis en elev er vurderet ikke-uddannelsesparat i 8. klasse

En elev, som i 8. klasse blev vurderet ikke-uddannelsesparat, skal i 8. og 9. klasse have en særlig målrettet skole- og vejledningsindsats, som kan støtte eleven til at kunne begynde og fuldføre en ungdomsuddannelse efter afslutningen af 9. klasse.

Eleven skal bl.a. tilbydes individuelle eller gruppebaserede forløb med vejledning og kan deltage i brobygning i 2-10 dage (det gælder for elever i folkeskolen samt i de kommunale ungdomsskoleltidsundervisning).

Brobygning kan tilbydes ikke-uddannelsesparate elever eller elever, som har behov for afklaring af uddannelsesvalg i 9. klasse på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Det er skolens leder, der bestemmer om brobygning skal indgå.

Hvis en elev ønsker en gymnasial ungdomsuddannelse, bruger UU elevens standpunktskarakterer til at vurdere de faglige forudsætninger.

På skoler, hvor UU står for vejledningen, skal vejlederen sørge for, at ikke-uddannelsesparate elever laver en uddannelsesplan på www.optagelse.dk i samarbejde med forældre og vejleder.

På skoler, hvor UU ikke står for vejledningen, skal skolens leder sørge for, at eleven laver en uddannelsesplan på www.optagelse.dk i samarbejde med forældrene.

Tidsfrister gældende skoleåret 2017/2018

For grundskoler:

Senest 1. december **Skoler, hvor UU står for vejledningen,** skal senest 1. december have overført eller indtastet 9. klasse elevernes sociale og personlige forudsætninger samt standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til www.optagelse.dk.

Senest 1. februar **Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen,** skal senest 1. februar overføre eller indtaste 9. klasse elevernes sociale og personlige forudsætninger samt standpunktskarakterer eller faglige forudsætninger til www.optagelse.dk.

Skolen vurderer, om evt. ændringer i fagligt niveau eller personlige og sociale forudsætninger giver anledning til at ændre vurderingen af elevens uddannelsesparathed.

Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen, sender en uddannelsesplan for de ikke-uddannelsesparate elever til UU-centeret i elevens hjemkommune. UU-centret vurderer derefter, om den unge er uddannelsesparat.

For Ungdommens Uddannelsesvejledning på skoler, hvor UU står for vejledningen

---

Senest 15. januar (UU) **UU skal vurdere uddannelsesparatheden** til den/de ønskede grupper af ungdomsuddannelser for:

- de elever, der i 8. klasse var vurderet ikke-uddannelsesparate
- de elever, der tidligere er vurderet uddannelsesparate, men hvis faglige niveau er faldet
- de elever, hvor skolens leder har vurderet, at de sociale og personlige forudsætninger ikke længere er opfyldt
- de elever, der har søgt en anden type ungdomsuddannelse end i 8. klasse.

Senest 1. februar **UU i en elevs hjemkommune** modtager uddannelsesplaner for de ikke-uddannelsesparate elever fra skoler, hvor UU ikke står for vejledningen, og vurderer, om den unge er uddannelsesparat.

---

9. og 10. klasse i skoleåret 2017/18

Tilmelding til ungdomsuddannelse

En elev søger om optagelse på en uddannelse ved at skrive sit uddannelsesønske i uddannelsesplanen www.optagelse.dk.

Hvis eleven er vurderet uddannelsesparat, skal elev og forældre selv sørge for at sende uddannelsesplanen (tilmeldingen) til uddannelsesinstitutionen www.optagelse.dk.

Hvis eleven er vurderet ikke-uddannelsesparat, er det UU, som sender uddannelsesplanen fra www.optagelse.dk, når elev og forældre har underskrevet planen.

Tidsfrister og opgaver

For grundskoler

- Senest 1. december** **Skoler, hvor UU står for vejledningen**, overfører eller indtaster det antal år, hvor eleven har fulgt undervisning i fagene tysk og fransk. Samtidig skal skolen overføre standpunktskaraktererne i www.optagelse.dk.
- Senest 1. februar** **Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen**, overfører eller indtaster det antal år, som eleven har fulgt undervisning i tysk og fransk i www.optagelse.dk Samtidig overfører skolen standpunktskaraktererne i www.optagelse.dk.
- Skoler, hvor UU ikke står for vejledningen**, sender en uddannelsesplan for de ikke-uddannelsesparate elever til UU-centeret i elevens hjemkommune. UU-centret vurderer derefter, om den unge er uddannelsesparat.
- Senest 16. juni** **Alle skoler** sender prøvekaraktererne for dansk og matematik til www.optagelse.dk.
- Juli/august** **Alle skoler** skal overføre alle prøvekarakterer for eleverne i 9. og 10. klasse til www.optagelse.dk.

Tidsfrister og opgaver

For Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU)

Senest 15. marts UU skal sammen med elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparate, lave en uddannelsesplan. UU sender planen til den uddannelsesinstitution, eleven søger som første prioritet. Der skal stå i planen, hvis forældre eller elev er uenig i vurderingen.

UU skal revurdere de elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparate af skoler, hvor UU ikke står for vejledningen.

Hvis UU vurderer, at en elev er uddannelsesparat, sender centret uddannelsesplanen til den uddannelsesinstitution, eleven søger som første prioritet.

Hvis UU vurderer, at eleven ikke er uddannelsesparat, og elev og forældre ønsker en revurdering, skal UU sende elevens uddannelsesplan til en modtagende institution. Uddannelsesinstitutionen skal dernæst lave en revurdering af elevens uddannelsesparathed.

Senest 30. april UU har revideret uddannelsesplaner med nye uddannelsesønsker for de elever, der har været til revurdering og er vurderet ikke-uddannelsesparate af de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. UU sender uddannelsesplanerne til elevernes ny første prioritet.

8. juli UU modtager uddannelsesplaner for de elever, som har været til optagelsesprøve og/eller revurdering på en erhvervsskole og ikke er optaget. UU reviderer dernæst uddannelsesplanen med nye uddannelsesønsker for disse elever.

Tidsfrister og opgaver

For skoler, som udbyder ungdomsuddannelser og 10. klasse

- Senest 17. november** De gymnasiale uddannelsesinstitutioner skal have oprettet uddannelsesudbud i www.optagelse.dk.
- Senest 30. november** Øvrige skoler skal have oprettet uddannelsesudbud i www.optagelse.dk.
- Senest 15. april** De gymnasiale uddannelsesinstitutioner skal have revurderet en elevs uddannelsesparathed (hvis eleven er ikke -uddannelsesparat og ønsker en revurdering) og sende resultatet til eleven og UU.
- Senest 1. juni** Ansøgere til gymnasiale uddannelser og 10. klasse skal have modtaget skriftligt svar fra uddannelsesinstitutionen, om de er optaget.
- Ultimo juni** Erhvervsskoler skal senest syv dage efter at have modtaget prøvekaraktererne fra grundskolen, give ansøgere, der opfylder adgangskravet, skriftlig besked om optagelse.
- Erhvervsskoler skal give ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene til erhvervsuddannelser, et skriftligt tilbud om en optagelsesprøve. Det skal ske senest tre dage efter, at institutionen har modtaget resultaterne i 9. og 10. klasseprøverne i dansk og matematik.
- Senest 8. juli** Erhvervsskolerne skal have revurderet de ikke-uddannelsesparate elever i forbindelse med optagelsesprøver til erhvervsuddannelserne. Desuden skal både eleven og UU have besked om resultatet.

Love og bekendtgørelser

Regler for uddannelsesparathed og processerne ved valg af ungdomsuddannelse findes i Lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv., jf. lovbekendtgørelse nr. 995 af 12. september 2014: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164530> og i bekendtgørelse nr. 839 af 30. juni 2014 om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse med senere ændringer: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=164133>.

Inspirationshæfte

Undervisningsministeriet har udgivet et inspirationshæfte om vurdering af de personlige og sociale forudsætninger: <http://www.uvm.dk/~media/UVM/Filer/Udd/Vejl/2014/141014%20Folder%20til%20laerere%20Uddannelsesparathed.pdf>

Vejledning til studievalgportfolio for elever og forældre, introducerer til hvorledes eleven kan samle de overvejelser som han/hun har gjort sig i forskellige aktiviteter i skolen, som retter sig mod valg af ungdomsuddannelse. <http://www.uvm.dk/studievalgportfolio>

Vejledning til studievalgportfolio for vejledere og lærere er tænkt som inspiration til lærere og vejledere om, hvordan arbejdet med studievalgportfolio kan indgå i vejledningsaktiviteterne, som tilbydes for elever i 8., 9. og 10. klasse. <http://www.uvm.dk/studievalgportfolio>

